

Bruxelles, 21. studenoga 2023.
(OR. en)

15684/23

DEVGEN 211
ACP 118
RELEX 1351
NDICI 31
SUSTDEV 147

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Na datum: 21. studenoga 2023.

Za: Delegacije

Br. preth. dok.: 15126/23

Predmet: Pristup Tima Europa
– zaključci Vijeća (21. studenoga 2023.)

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća o pristupu Tima Europa kako ih je Vijeće odobrilo na 3985. sastanku održanom 21. studenoga 2023.

Zaključci Vijeća o pristupu Tima Europa

1. Vijeće ističe da se od uspostave pristupa Tima Europa svijet suočio s nizom međusobno povezanih kriza, uključujući agresivni rat Rusije protiv Ukrajine i pandemiju bolesti COVID-19 te njihove aktualne posljedice. Te višestruke krize slabe kapacitete partnerskih zemalja za suočavanje s trajnim izazovima siromaštva, klimatskih promjena i degradacije okoliša, sukoba, nesigurnosti opskrbe hranom, sve većih nejednakosti i gospodarskog pada, što ima ozbiljne posljedice na migracije i prisilno raseljavanje.
2. Pristupom Tima Europa povećavaju se kapaciteti EU-a i njegovih država članica za suradnju s partnerskim zemljama na prevladavanju tih i drugih globalnih izazova, ublažavanju njihovih posljedica i omogućivanju socijalne, zelene i digitalne tranzicije uz istodobno poštovanje ljudskih prava, demokracije, vladavine prava i rodne ravnopravnosti. Pristupom Tima Europa poboljšava se i koordinacija trostruke poveznice između humanitarne pomoći, razvoja i mira.
3. Vijeće ponovno potvrđuje svoje zaključke od 8. lipnja 2020. i 23. travnja 2021. i ističe razmjere doprinosa pristupa Tima Europa provedbi Programa održivog razvoja do 2030., Akcijskog plana iz Addis Abebe i Pariškog sporazuma putem politika kao što su međunarodna partnerstva EU-a i država članica, razvojna suradnja i strategija Global Gateway. EU i njegove države članice i dalje su predani hitnom odgovoru i suradnji u većim razmjerima kako bi se ostvarili ciljevi održivog razvoja i ciljevi Pariškog sporazuma, s obzirom na nazadovanja i općenito nedostatan napredak, i to upotrebom svih raspoloživih sredstava, uključujući mobilizaciju punog potencijala europske financijske strukture za razvoj.

4. Vijeće ističe da pristup Tima Europa upućuje na globalnu ulogu EU-a, kao i na njegovu odgovornost i solidarnost, te smatra da je ključan za maksimalno povećanje djelotvornosti razvoja, promicanje usklađenosti politika radi razvoja i provedbu pristupa „bolje suradnje”. Pristup Tima Europa ujedno je način da se doprinese usklađenijoj, učinkovitijoj, djelotvornijoj, vidljivijoj i uspješnijoj europskoj financijskoj strukturi za razvoj. Uz reformu globalne financijske strukture i nadogradnju novog Europskog konsenzusa o razvoju, ispunjavanje globalnih obveza i dalje je temelj zajedničke vanjske i sigurnosne politike EU-a i strategije Global Gateway.
5. Vijeće ističe važnost pristupa Tima Europa za koordiniranu stratešku komunikaciju i vidljivost zajedničkih djelovanja EU-a.
6. Vijeće smatra da je pravi trenutak za analizu pristupa Tima Europa u kontekstu razvitka europske razvojne suradnje. U tom je razdoblju EU donio Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (NDICI-GE) i pokrenuo strategiju Global Gateway. Vijeće smatra da postoji prostor za poboljšanje pristupa Tima Europa i njegovu daljnju integraciju u EU-ovu strukturu za razvoj. Vijeće sa zanimanjem iščekuje rezultate evaluacije Instrumenta NDICI-GE u sredini programskog razdoblja, koji će pružiti važan dodatni uvid u to kako se tim instrumentom podupiru vanjsko djelovanje EU-a, njegova politika razvojne suradnje i njegova međunarodna partnerstva.
7. Vijeće prepoznaje da je pristup Tima Europa bio od koristi i osigurao potrebnu fleksibilnost za prilagodbu i odgovor na potrebe proizišle iz pandemije bolesti COVID-19, klimatske krize i drugih globalnih izazova. Također se ispostavio korisnim u promicanju zajedničkih djelovanja kojima se podupiru zajednički ciljevi i vrijednosti EU-a, njegovih država članica i partnerskih zemalja uspostavom koalicija s više dionika.

8. Pristup Tima Europa, kojim će se do kraja VFO-a mobilizirati do 300 milijardi EUR u ulaganjima, znatno je doprinio provedbi strategije Global Gateway, pokrenute 2021. Zahvaljujući tom pristupu unaprijeđene su identifikacija, provedba i komunikacija zajedničkih sveobuhvatnih inicijativa, i to povezivanjem stručnog znanja iz EU-a i država članica, institucija za financiranje razvoja i privatnog sektora. Uz isticanje temeljnih vrijednosti i primjera najbolje prakse EU-a, pristup Tima Europa koristi se kao glavni način provedbe strategije Global Gateway.
9. Vijeće je odlučno poboljšati i intenzivirati provedbu pristupa Tima Europa povezivanjem svih triju glavnih metoda koje su njime obuhvaćene, odnosno zajedničkog programiranja, zajedničke provedbe i inicijativa Tima Europa te, prema potrebi, kombinacije svih triju metoda, polazeći pritom od primjera najbolje prakse i iskustava stečenih u provedbi zajedničkog programiranja i inicijativa Tima Europa. Vijeće je i dalje predano načelima pristupa „bolje suradnje” i naglašava važnost praćenja i evaluacije postupka iz perspektive uključenosti.
10. Pristup Tima Europa trebao bi služiti kao sveobuhvatan paket instrumenata koji okuplja različite modalitete i instrumente EU-a i država članica, uz poštovanje postojećih postupaka donošenja odluka i odgovarajućih institucionalnih nadležnosti dionika pristupa Tima Europa, kako bi se na odgovarajući način primijenila ključna načela djelotvornosti razvoja. U provedbi pristupa Tima Europa trebalo bi primjenjivati pristup utemeljen na ljudskim pravima te bi pritom trebalo doprinositi svim ciljevima utvrđenima u Uredbi o Instrumentu NDICI-GE. Vijeće podsjeća na obvezu preuzetu u okviru Uredbe o Instrumentu NDICI-GE o osiguravanju da rodna ravnopravnost bude glavni ili važan cilj u najmanje 85 % novih provedenih mjera.

11. Vijeće ističe važnost pojačane koordinacije među dionicima u okviru pristupa Tima Europa, vođene načelom „politika na prvom mjestu” tijekom programiranja i provedbe te uz poštovanje njihovih strategija, politika i instrumenata. To zahtijeva pojačane strateške smjernice Vijeća u pogledu ciljeva politike i prioriteta Instrumenta NDICI-GE, kako bi se poboljšalo usklađenost, dosljednost i komplementarnost s drugim relevantnim instrumentima i politikama EU-a u ostvarivanju vrijednosti i interesa EU-a. Vijeće poziva sve članove pristupa Tima Europa da poduzmu sve potrebne korake kako bi se osiguralo da pristup Tima Europa ispunjava tu važnu zadaću.
12. Ključan doprinos u tom nastojanju bit će ažuriranje smjernica o boljoj suradnji kao Tim Europa¹. Vijeće će nastaviti pružati strateške smjernice u vezi s dijalogom o politikama, upravljanjem, metodama rada te praćenjem i evaluacijom, uz održavanje jednostavnih postupaka.
13. Podsjećajući na Zaključke od 23. travnja 2021. o Timu Europa², Vijeće pruža strateške smjernice za pristup Tima Europa jačanju partnerstava, usklađenosti politika i u konačnici poboljšanju djelotvornosti razvoja navedene u nastavku. Vijeće poziva na sljedeće:
 - a. upotrebu pristupa Tima Europa kao najpoželjnije opcije kad god je to izvedivo za razvojnu suradnju i partnerstva EU-a i država članica, uz maksimalno povećanje djelotvornosti i usklađenosti politika radi ostvarenja ciljeva održivog razvoja i provedbe Akcijskog plana iz Addis Abebe i Pariškog sporazuma. Taj bi se pristup i dalje trebao upotrebljavati za kombiniranje svih relevantnih elemenata međunarodnih partnerstava i razvojne suradnje EU-a i njegovih država članica u cilju poticanja uključenosti i suradnje s državama članicama i među njima;

¹ [Working Better Together as Team Europe Through joint programming and joint implementation - Tools and Methods Series Guidelines N° 10](#) (Bolja suradnja kao Tim Europa putem zajedničkog programiranja i zajedničke provedbe – serija o alatima i metodama, smjernice br. 10) (siječanj 2021., ISSN 1977-8309).

² ST 7894/2021.

- b. jačanje zajedničkog programiranja u njegovim različitim aspektima kao najpoželjnijeg pristupa za programiranje po zemljama, oslanjajući se na zajednički zamah i novu stratešku paradigmu koju su donijeli inicijative Tima Europe i strategija Global Gateway. Zajedničko programiranje trebalo bi ostati dobrovoljne prirode, fleksibilno, uključivo i prilagođeno kontekstu partnerske zemlje. Ponovno uvođenje mapiranja planiranih postupaka zajedničkog programiranja trebalo bi dopuniti nacionalne programske dokumente za zainteresirane države članice;
- c. podupiranje partnerskih zemalja u postizanju ciljeva održivog razvoja usklađivanjem inicijativa Tima Europa i projekata u okviru strategije Global Gateway s ciljevima i prioritetima iz nacionalnih razvojnih planova i strategija partnerskih zemalja; povećanje lokalne odgovornosti, usklađenosti, harmonizacije u okviru pristupa Tima Europa, usmjerenosti na rezultate, učinka i uzajamnog poštovanja obveza putem dijaloga o politikama s partnerskim zemljama na temu lokalnih, nacionalnih i regionalnih razvojnih politika i ciljeva, koje na terenu koordiniraju delegacije EU-a uz što uključivije sudjelovanje država članica;
- d. promicanje demokratskih vrijednosti i visokih standarda, dobrog upravljanja i transparentnosti te borbe protiv korupcije kao sastavnih elemenata jačanja učinkovitosti, transparentnosti i konkretnih rezultata napora Tima Europa usmjerenih u razvoj u partnerskim zemljama;
- e. organizaciju dijaloga o politikama na visokoj razini, misija Tima Europa, političkih angažmana i sudjelovanja u događanjima na visokoj razini i događanjima o investicijama u partnerskim zemljama i u okviru multilateralnih foruma. To bi moglo omogućiti jačanje strateške komunikacije i vidljivosti zahvaljujući pristupu Tima Europa, među ostalim u pogledu borbe protiv kampanja dezinformiranja. Delegacije EU-a i veleposlanstva država članica imaju ključnu ulogu u predlaganju inicijativa i utvrđivanju glavnih ključnih etapa za organizaciju misija Tima Europa te u koordinaciji komunikacijskih aktivnosti;
- f. promicanje EU-a kao pouzdanog partnera koji se vodi vrijednostima s pomoću zajedničkog europskog diskursa o globalnom razvoju, pri čemu se komuniciraju ključni prioriteti i rezultati u okviru pristupa Tima Europa, i to upotrebom etabliranih i učinkovitih kanala kako bi se doprlo do specijalizirane i nespecijalizirane publike;

- g. redovito pružanje strateških smjernica država članica putem relevantnih tijela Vijeća o strateškim prioritetima koji se trebaju nastojati ostvariti u okviru pristupa Tima Europa, prije svega u provedbi Instrumenta NDICI-GE i strategije Global Gateway, uz osiguravanje da su transparentno donošenje odluka, dosljedno upravljanje i uključiva provedba ključne sastavnice pristupa Tima Europa;
- h. daljnje povećanje uključivosti i učinkovitosti inicijativa Tima Europa kako bi se u potpunosti iskoristilo znanje, vještine, kapacitete, stručno znanje i političke resurse svih sudionika. Delegacije EU-a trebale bi djelovati kao koordinatori na licu mjesta za dijalog o primjeni i provedbi pristupa Tima Europa i inicijativa Tima Europa, u koordinaciji s veleposlanstvima država članica. Delegacije EU-a trebale bi osigurati odgovarajući i pravodoban protok informacija i doprinijeti uključivanju ponajprije onih država članica koje nisu zastupljene na licu mjesta. Delegacije EU-a također bi trebale olakšati zajedničke posjete Tima Europa partnerskim zemljama i zajedničke forume s njihovim tijelima. Osobito bi u nacionalnim, regionalnim i globalnim inicijativama Tima Europa trebalo održavati učinkovite i jednostavne upravljačke strukture kako bi se olakšalo sudjelovanje aktera Tima Europa te pritom uzimati u obzir prioritete partnerskih zemalja i osiguravati njihovu odgovornost;
- i. ulaganje zajedničkih napora s drugim dionicima u okviru pristupa s više dionika kako bi se maksimalno povećao razvojni učinak. Među tim su dionicima Ujedinjeni narodi i druge međunarodne organizacije, multilateralne i regionalne razvojne banke, financijske institucije, druge donatorske zemlje, civilno društvo, nevladine organizacije, borci za ljudska prava, lokalne vlasti i zajednice, privatni sektor i institucije znanja;
- j. promicanje angažmana duž poveznice između humanitarne pomoći, razvoja i mira u nestabilnim kontekstima pogođenima krizom. Poveznica između humanitarne pomoći, razvoja i mira međunarodno je priznati standard za poboljšanje učinkovitosti, održivosti i djelotvornosti humanitarnog, razvojnog i mirovnog djelovanja, uključujući kratkoročna i dugoročna ulaganja te političke, diplomatske i sigurnosne mjere. U skladu s nedavnim studijama Europske komisije, okvir politike i operativni okvir poveznice između humanitarne pomoći, razvoja i mira trebalo bi dodatno razraditi;

- k. primjenu Okvira za praćenje, izvješćivanje i evaluaciju (MORE) inicijativa Tima Europa u planiranju, osmišljavanju i provedbi novih i tekućih inicijativa Tima Europa kako bi se procijenio njihov doprinos razvojnem učinku i pružili podaci o ukupnim rezultatima inicijativa Tima Europa za potrebe komuniciranja prema javnosti. U tu bi svrhu alat za praćenje projekata u okviru inicijativa Tima Europa uvijek trebao biti ažuriran. Službe Komisije i Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD) trebali bi Vijeću redovito dostavljati detaljne informacije o provedbi pristupa Tima Europa i savjetovati se s državama članicama o načinima njegove provedbe.
14. Vijeće je i dalje predano redovitom procjenjivanju napretka i učinka u provedbi pristupa Tima Europa u skladu s ovim zaključcima Vijeća.
-